

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 8 (8)

IZDAN 1 DECEMBRA 1940

PATENTNI SPIS BR. 16308

Fischer Richard, Essen, Nemačka.

Postupak za proizvodnju prevoja i plise bora pomoću glačanja.

Prijava od 5 aprila 1939.

Važi od 1 aprila 1940.

Naznačeno pravo prvenstva od 6 avgusta 1939 (Nemačka).

Pronalazak se odnosi na postupak za proizvodnje nabora pomoću glačanja i plisiranja upotrebom tečnosti na mestu gde treba da dode nabor i glačanjem tog mesta.

Poznato je, da se nabori na čakširama u glavnom proizvode pomoću jednostavnog glačanja (peglanja). Ali ovaki se nabori vrlo slabo održavaju i nestaju već posle kratke upotrebe, a naročito ako štof postane vlažan.

Da bi se postigli trajni nabori, poznato je već više sretstava i postupaka. Nabori su delom postizavani ušivanjem ili lepljenjem tankih štofanih kajišića, ali ovi se jako primećuju na čakširama, teško je namestiti ih i odšivaju se ili se odlepe već posle kratke upotrebe. Nema nikakvog trajnog dejstva ni onda, ako se nabori proizvode pomoću sretstava, koja sadrže vosak, parafin, gumiarabiku, sapun ili celuloid, jer ova sretstva postaju tečna delom usljed toplote prilikom glačanja i nošenja, a delom usljed vlage i znojenja, probijaju kroz štof, prouzrokuju ružne mrlje i brzo izgube svoje dejstvo. Učvršćivanje nabora rastvorima celuloida deluje sem toga neprirodno i vrlo je kratkog veka, jer nabori postaju kruti usljed neelastičnog celuloida i usljed nedostatka elastičnosti gube oblik naročito oko kolena.

Prema postupku ovog pronalaska upotrebljava se takva tečnost za glačanje, koja se sastoji iz mešavine kaučukova mleka i alkalnih izvornih sretstava za vlakna u štofu. Ova tečnost se meće na mesto gde

treba da dode nabor i to sa leve strane i onda se to mesto glača. Alkalna izvorna sretstva, t. j. sretstva koja čine da vlakno nabubri, imaju za cilj, da vlakna tkanine učine mekanim i pogodnim da im se da željena forma, a kao takva upotrebljavaju se pre svega potaša i boraks.

Za dobijanje tečnosti za glačanje potrebno je, na primer, 100 cm² vode sa oko 3 gr boraksa, 3 gr kalijuma hidroksida (ili slične alkalije) i 100 gr 40% lateksmleka pomešano. Radi povećanja trajnosti i elastičnosti može se upotrebiti, mesto običnog kaučukovog mleka, već vulkanizirano kaučukovo mleko. Može se dalje pomešati kaučukovo mleko sa sretstvima za vulkanizaciju, koja počinju da deluju usljed toplote same pegle i time izazivaju vulkanizaciju proizvedenog kaučukovog sloja. Umesto prirodnog kaučukovog mleka mogu se upotrebiti i slično dejstvujuće materije, koje se dobijaju prilikom veštačke proizvodnje kaučuka.

Pomoću alkalnih sretstava, koja se nalaze u tečnosti za glačanje, dobija se mekoća i plastičnost štofovskih vlakana i time i oštro glačanje nabora i preinačivanje vlakana u nabranu strukturu, koja se ne gubi ni posle ovlaženja.

Upotreba kaučukova mleka je naročito pogodna, jer se u vodnjikastom obliku daje lako postavljati i sa alkalnim izvornim sretstvima mešati, a da se ne lepi i konci se ne izvlače i postiže se potpuna nepromočivost finog kaučukovog sloja, koji postaje posle obavljenog glačanja i na kra-

ju isključuje spržavanje kaučukovog sloja usljed suviše velike toplote prilikom glačanja, pošto se temperatura nemože penjati mnogo iznad tačke isparenja vodnjikastih disperzija.

Trajni nabori, koji se dobijaju po ovome postupku, proizvode se pomoću glačanja na najjednostavniji način, imaju prirodan pad, ne ocrtavaju se ni u kom obliku, vraćaju se usljed svoje vanredno visoke elastičnosti, pa čak i posle ovlaženja, u svoj prvobitni nabrani oblik i traju i koliko i samo odelo.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za proizvodnju prevoja i plise bora pomoću glačanja upotrebom teč-

nosti za glačanje na mestu nabora i glačanja ovog mesta, naznačen time, što se upotrebljava kao tečnost za glačanje mešavina iz kaučukova mleka i sredstva koja čine da vlakno nabubri, kao n. pr. potaša i boraks.

2. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se umesto običnog kaučukovog mleka upotrebljava vulkanizirano kaučukovo mleko.

3. Postupak po zahtevu 1, naznačen time, što se kaučukovom mleku dodaju sredstva za vulkanizaciju, koja deluju pod uticajem toplote usljed glačanja.